

PROCHO

vydává prochor

píše bohumír procházka

ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí ● <http://prochor.unas.cz> ● 1. říjen 2011 č. 10 / 11

Tiskovka utrpení

19 09 2011. Malá zasedačka radnice. Přítomen i pan Weiner ČT HK. Znáмка, že tuší z Jičína cosi zajímavého. První bod JMP. Pohybovali se tu lidé, kteří monitorovali průběh. Proč? Kdo je objednal? Čemu (komu) to slouží? Starosta vysvětluje, že jde o projekt Národní kroniky N. Palatajkova, který tam chce zařadit i jičínský festival. Je třeba pořídit recenzi. Někteří to ale pochopili, že si kdosi objednal jakési kontroly.

Účastníci mluví víc nahlas, než je třeba. Zní věty: „To jsou témata, na která nejsem připraven. Tuto tiskovku nikdo nemoderuje. To je smršť otázek s agresivním tónem. Je mi líto, že tobě to je líto. Ty mi podsouváš odpověď předem. Vůbec neřešíme, jak by festival měl vypadat. V úterý děti brečely a dožadovaly se průvodu. Jestli to zbytečně nebereme politicky. Zkusme znova jednat. ...“ Někteří přítomní se ukazují ve své pravé podobě.

Pan starosta říká, že o festivalu přednášel v senátu. Pan radní J. K. Č. než začne odpovídat na otázku, zvýrazní své

zásluhy a tak se stane, že na vlastní otázku odpoví neúplně. Však na dotaz, jak hodnotil festival, alespoň řekl svůj názor. Od ostatních minimum osobních postřehů. Nebo žádné. Pan starosta říká, že má kritické připomínky od občanů. Že mu to říkali na ulici, tak to nemá písemně, průkazně. Odkazuje na dopis R. Smolíka. Ale ten dopis byl psán před letošním festivalem.

Novináři se dožadují znění recenze. Odpověď: Až to projedná rada. Zazní i věta – co kdyby se něco muselo změnit. Že by platila stará zásada – co se dá nezveřejnit, nezveřejníme. Nebezpečná praktika, kterou známe z totality.

A zase řeč o penězích. Zdali je festival nevýdělečný. Škoda, že si politici taky nepromluví s desítkami lidí, kteří týden makají zadara. Pardon, za oběd. Vzniká pocit, že mnozí politici o festivalu, o jeho podstatě, moc neví. O jeho skutečném dění na scénách, v dílnách, ve skladu, o jeho vlastní organizaci a průběhu. Jen pan starosta ví. Když o něm přednášel v senátu, jak zdůraznil.

P.S.: Krátce po napsání článku bylo v Jičíně mezi občany k dispozici úplné znění recenze M. Oterové. Nebylo by jednodušší zveřejnit

Nábytkové a stavební truhlářství

Zdeněk Štěřba

(kuchyně, dveře, schody)

Konecchlumského 1093 Jičín

739 779 823 tru.ste@seznam.cz

Člověk žije tak dlouho, dokud na něj lidé vzpomínají. Tím má život prodloužený, i když o tom ani neví. (V. Čtvrtek)

text přímo? Musí se vytvářet druhá, paralelní cesta k občanovi?

Brrr.

Chudáci politici. Novináři se jich pořád na něco ptají. Ten oboustranný pocit – být neustále ve střehu – je vyčerpávající. Kde jsou ty časy, když se nepohodlný novinář prostě vykázal?

Ale rostou. V třetím volebním období už se získá určitá rutina. Utuží charakter. Získají „přátelé“. A „zpravodajové“. Ještě že existuje ta stranická kázeň. A koaliční přístup. To se třeba lidsky cosi dohodne, dokonce slíbí – ale pak při hlasování je to jinak.

Hodnocení hodnocení (JMP)

Recenze JMP od M. Oterové je pořízena za účelem začlenění festivalu do Národní kroniky. Byla pořízena na základě dvoudenní návštěvy. Mnohé stránky festivalového dění tu chybí, některé názory jsou vysloveny na základě nedostatečných informací recenzentky. Nebylo by seriózní považovat ji za celkové hodnocení festivalu.

Čtvrtek v muzeu v pátek

„Šíleně jsem se nudil. Tak jsem se stal spisovatelem.“ Napsal Václav Čtvrtek a mnil tím, že se nudil v práci. Muzejníci a všichni, kdož se podíleli, dali ta slova na výstavu. Otevřela se v pátek 16. září. Pohoštění při vernisáži bylo skromné, jak v muzeu bývá. Ale výstava stála za to.

Kupříkladu se návštěvník dozvěděl, že se Čtvrtkovým prospěchem z češtiny nebylo to nic moc. Na jakémsi listu, asi vytrženém z třídního výkazu, takže se nedala nalézt třída, byly jedničky, ale z čtení a psaní dvojky. Taky tam bylo mnoho výstřížků z různých novin. Z doby, kdy ještě tiskly literaturu. A tak

se tam našlo mnoho Čtvrtkových pohádek a jiných příběhů. Nebyl to špatný zvyk. Kdyby se místo některých článků dnes objevily povídky, nebo třeba i básně ...

Václav Cafourek psal pod různými pseudonymy, byly to i dny v týdnu, ale nakonec se ustálil na čtvrtku. Čtvrtkovi.

Možná si své pohádky často představoval na divadle – a tak tvůrci správně instalovali mnoho loutek a vzpomínek na velké divadlo. Loutky dodali i divadelníci z Kobylis a taky o Čtvrtkovi pěkně mluvil pan doktor Slunéčko odtamtud. A když se hrál Rumcajs v Jičíně, kdo myslíte, že ho hrál? Jistě – Ivan Matějka.

Zdalipak Václav Čtvrtek – Cafourek tušil, že se jednou bude Rumcajs hrát i jako balet?

Bezbariérový život v Nové Pace

Občanské sdružení se jmenuje Život bez bariér, v Centru Klášter dokázalo vybudovat Stacionář, chráněné dílny, cvičebnu, sociální rehabilitaci a bezbariérové ubytování. Dříve nemocnice, ještě dříve klášter řádu Paulánů.

Zvláštní místo. Vyjdete po krytých schodech, před vámi kostel Panny Marie. Vlevo od něj centrum. Okolo vysoké stromy. Dále se může stoupat k horám. Genius loci znamená duch místa. Ano, tady musí sídlit. Nebo je to jinak? Lidé se přičinili. Manželé Fučíkovi, jejich přátelé a kolegové. V košíkářské dílně se plete z pedigu. V hrnčířské se dělají zvláštní ozdobné koule. Ploušťka stěny závisí na době schnutí hlíny. Podkrkonošská tradice. Ctí se tu tkalcování koberečků. Počítačovou myš ovládají ti, kteří nemohou rukama, ústy. Stacionář pořádá výlety do přírody. ...

„Musíte mít hodně peněz, když jste tohle vybudoval,“ provokuju.

„My nemáme hodně peněz. My máme hodně dluhů,“ odpovídají.

Tam, kde se nedostává inteligence, je třeba vstoupit do politiky.

Hmyzáci Kula v Apropo

Asociace pro postižené v Soudné pořádala v pátek 16. září zahradní slavnost, kterou nazvala Den otevřených dveří. Spustili tu čokoládovou fontánu, přijely Secogroup traktúrky a každý se mohl svézt, nebo si povídat, nebo okusit skvělé zákusky. Kdo chtěl, mohl obtisknout ruku, či jinou část těla na obraz, který se tvořil.

Ale ve tři všechno utichlo, divadlo herců s postižením Kula hrálo Hmyzáky. Když psal Karel Čapek divadlo Ze života hmyzu, jistě ho nenapadlo, že se jako muzikál dostane do Soudné. Měl by radost z toho, jak tu pobíhají herci – mravenci a houniválové válí své kuličky. Kula hrála s velkým nasazením. Vždyť jsou to zkušení herci. Hmyzáci jsou už pátým kusem, který hrají.

Ze společnosti

A přece řečník

Jičínský pan starosta začal svůj projev na Dnu otevřených dveří Apropo: „Jedny jičínské noviny napsaly, že jsem řekl – tam kde neřečním, tam nechodím.“ A pak zdůraznil, že do Apropa šel a vůbec nečekal, že tu bude řečnit.

Prochoroviny si velmi cení toho, že je cituje sám pan starosta, protože tato věta se objevila v jejich minulém čísle. Jen kladou otázku, jak to pan starosta ví, když noviny odmítl odebírat i když mu byly nabízeny zdarma.

Půjčené brýle

Autor úspěšné letní malířské výstavy v Porotním sále Břeťa Kužel přišel si na vernisáži V. Čtvrťka v muzeu půjčit brýle. Pak vidím, jak pečlivě zkoumá fotografii Jičina z roku 1915 se slovy : „Není tam.“ Hledal domek svého dědečka kamnáře v ulici Na Hrádku.

Další potvrzení toho, jak pan malíř přenáší do svých obrazů i dějiny Jičina. Obrazem i písmeny. Kdysi úspěšný orientační běžec přistupuje ke svému malířskému konání zodpovědně a zajímavě pozitivně.

Kousky z deníku

26 08 2011 Rozvázím (noviny)

V Bukvici vidím na vratech, v místě, kam se dává upozornění na psa, ceduli: POZOR, NERVÓZNÍ DŮCHODCE. Zasměju se, ale protože ještě kousek kopečku do Křeliny před mnou, začínám přemejšlet. Ozývá se obvyklá otázka: Jak to autor myslí? Je to jemný humor? Je to útok na jednoho konkrétního obyvatele? Na všechny důchodce? Jsem důchodista. Někdo nemá rád feministky. Co když někdo důchodisty?

Není to ten .... xenofobie? Není třeba proti takovým autorům bojovat? Třeba fejetonem. Nebo zápalnou láhví? Nebo mu svést manželku?

Najednou dostavila se vzpomínka na mládí. Na mnoha pražských záchodech čítávali jsme SERVÍT JE VŮL. Prý to byl, ten Servít, nějaký docent někde. Když jsme totéž četli v Drážďanech, připadali jsme si světoví. Jako studenti. A teď se tu nasírám důchodově. Svět se mění. Akorát my ne?

27 08 2011 Drahuška

Mám velkou výhodu oproti ostatním novinářům. Noviny, které stvořím, si taky svým čtenářům donesu. Někdy do schránky, někdy do ruky, do Libáně teď přes Drahušku. To je příjemné – Drahuška je pěkná. Stále mi připomíná naše první setkání: Balil jsem, to už je dávno, v jičínském špitále takovou pěknou sestřičku. Ona se na mne usmívala a pak povídá. Ano, budu pozdravovat maminku. Chodili jste spolu do školy.

27 08 2011 Jsem Symbol

Br. S Tour de Biere jsem se rozloučil už loni. Prostě se musíme naučit odcházet v našich věcích (od slova věk). Hlavně si nesmíme myslet, že to bez nás nejde. A taky abychom nebyli za šašky. Čert to chtěl, že když jsem v SO rozvázal noviny ulicí Raisovou, dojel mne hoch v bílém triku, měl fousy. Říká, tak jedem na start. Říkám, že už ne. A on: „Tam byste bejt měl, jste takovej symbol.“

Tak to jsem ještě nebyl, i když byl jsem mnohým. A zase do kopce přemejšlení, zda je dobré bejt symbol.

29 08 2011 Tiskovka

Tohle jsem napsal B: „Tiskovky už začínám chápat jako přehlídku lidí a jejich postojů. Toho, jak politikou všichni totálně zblbnou. Jako jakési veliké teátrum. Ty lidi jsou neustále ve střehu. Furt bojují. Oni jsou vlastně chudáci.“

31 08 2011 Literární sen

Zase jsem měl literární sen. Mít literární sny není žádné terno. Povím, jak to probíhá. Tak v první řadě nevíte, kde jste. Zdali ve snu, nebo v realu. Ale je příběh. Dáváte si dohromady slova toho příběhu. Formulujete. Bojíte se, že to nenapíšete tak, jak si ten příběh zaslouží. To už jste blíž bdění než snění. Alespoň tedy já. Děje se to někdy okolo třetí, čtvrté. Žádné terno.

Jsme (v tom snu) nějak putovali, až do míst, kde vládl podivný zvyk. To se vyletí nahoru, úplně nahoru, co to jde nejvýš. Aha, tedy jsem byl pták. V tom snu. (Pořád lepší, než sen o nádraží a jak mi ujíždí vlak.) Pak se připaží – tedy křídla k tělu. A už nic. Volný pád je pohyb rovnoměrně zrychlený. $v = - g \cdot t$.

Ten zvyk mne zaujal a začal jsem. Nahoru. Říkal jsem si, že musím opravdu co nejvýš. Projevil se pocit soutěživosti, co mám z dětství. Logicky je to blbost, stejně nikdo nebude vědět, jak jsem byl vysoko. Asi jsem taky oddaloval ten bod zvratu. Každý jsme trochu sraab.

Pak jsem to zabalil. Začal jsem se pomalu snášet dolů. Hlavně si nemyslete, že v tom byly nějaké důvody humanitární. Třeba, že jsem se z výšky podíval, jak je ta země krásná. Bylo by to krásně literární. Ale tak to nebylo. Možná jsem si trochu uvědomil, že tu mám ještě nějakou práci. Nedodělanou. (Dopr, to už trochu literární je. Nojo, to je prokletí, ten psací pocit. Toho se nezbavíte.). Takhle nějak to bylo. Kdyby tomu takhle nebylo, nebyly by přece tyhle řádky.

02 09 2011 Dětství . Internacjonalismus.

Holka, asi první, druhá třída, na hřišti řekla: „To je nuda.“ Byl páteční podvečer, dva dny se nemusí do školy, svítilo sluníčko. Prý – nuda.

Povídám – znáte panáka? Koukali jak Puk. Nakreslil jsem panáka, ukázal, jak se skáče. Byly u toho dost ničemné. Dnešní holky už neumí ani panáka. Ale hrály. Sedl jsem si na lavičku k Há, koukali jsme na ně a jmenovali si: čmukaná, barvy, státy, špaček, kuličky, polévka se vaří ... . Tohle všechno jsme

Prochoroviny

kulturní (skoro) měsíčník

založeno roku 1998

Vydává B. Procházka, Sokolovská

367, Jičín,

tel.: 493 523 492, 723 128 942

Evidenční číslo MK ČR E 13158

e-mail: prochor.jc@tiscali.cz

Noviny vznikly s laskavou

pomocí Města Jičín,

APEL s. r. o. Jičín,

GENERALI POJIŠŤOVNA a.s.

Denisova 504, Jičín,

tel, fax: 493 523 024

hráli.

Ale fňukat o tom, jaká je dnešní mládež teda nebudeme. Pak přišel takovej malej vietnamskej kluk a říká: „Dědečku, já chci taky.“ Tak jsem ho prosadil do hry, ale byl na to ještě malý. Pořád skákal po čarách a ne, jak to má být – jednička, dvojka, ruce, krk, hlava, obrátit.

Asi by měl pan ministr z Černínského paláce s tím něco dělat. Třeba poslat do Vietnamu delegaci, aby tam učila panačka.

21 09 2011 Jedu

na zahradu. Plánuju, že hned vyndám notbuk a všechno tam napíšu. Zahladím všechny resty. Och, to bude klid. Káva, sušenky. Ale si začínám psát, co ještě třeba. Už mám šest řádků. A k článkům napadají mne ještě dodatky. A MK přeje si úpravy. A ta recenze JMP – vždyť tam spousta věcí není. Na to bych měl reagovat. Volá V.: „Sedím u brány u kafe, čtu si Komárka, je to senzace, musím Ti to sdělit.“ Náhdera. To sedění u brány a nanicnemyšlení. Vychutnávání. Vzpomínka na ještě samizdatové vydání Komárkovy knížky. Svazek byl o cestě od kolébky ke krematoriu. Při téhle knížce jsem se kdysi nahlas smál. Moudrý malíř VK. Filozof života. Takhle ten život třeba. U bránokafe.

Makám dál, najednou cítím blbej pocit. Něco mi je. Ajo, už se ochladilo a už se setmělo. Balím. Ale všechno mám na flešce. I tuhle poznámku. Jak asi psával mistr Komárek s širokými kšandami a neučesanou kšticí?

Kačenka

- Když jsme šli na rodinný výlet, neuváženě jsem vyprávěl, jak jsme si

hráli v dětství na koně. Pak jsme se s Há dohadovali, jak se zapojují opratě, když vůz táhnou dva koně. Ale od té doby byla Kača kočí a my, dospělí, koňové. Ani to při mém věku do kopce nebylo moc příjemné. Ale vzpomínka na dětství, ta hrála.

Kača koně miluje – a tak i večerní pohádka byla o koních. Skončilo to tím, že jedna holčička jezdila do školy na koni. A zabavili ji ho pro výuku a on teď je ve školní tělocvičně. A všechny děti musejí přinést do školy místo starého papíru tašku sena.

- Kača toužila po meči. Toužívat osmileté holky po meči? Je to dobře, že osmileté holky touží po meči? Užili jsme klacky, meče jsme vyrobili. Dva. Kača chodila po zahradě a okolí, hledala někoho, kdo s ní bude bojovat. Nikdo nechtěl.

Pak, ve své lepší chvíle, mi vysvětlila, že druhý meč má pro jednoho kluka. Jmenuje se Pán temných hvozdů. Ale víc nám o něm nefekla.

- Rád si s Kačenkou povídám, pokud má sdílnou chvíli. Mívá ji často ve výšce. Na zahradě s námi hovoří z koruny stromů. Doma vyleze komínovou technikou (horolezecký výraz, znamená pomocí rozpažených rukou a roznožení) na zárubeň (futro) otevřených dveří. U toho musí být bosa – aby nesmekalo. To často bývá. Bačkory neuznává.

- Ale jen zdánlivě je soužití s Kačkou idylické. Jedeme na kole (oba na jednom) na dětské hřiště. Snažím se o rozhovor. Až přijde na hřiště, budou tam kluci, přestanu pro ni existovat. Povídám, jak to bylo pěkné, když byla malá Kačenka a chodili jsme na vláčky, ona si chtěla všechny mašinky pohladit. Asi jsem se i trochu rozněžnil. „To je zajímavé, no to je jistě moc zajímavé,“ ironicky mne usadí Kača. Mám chuť ji z toho kola shodit?

Přemejšlím, přece jen je místo, kde si povídáme. Na hrázi rybníka Hádek, blízko mostku. Když jsme tam spolu sami.

Konec prázdnin (30 08 2011)

Asi to máme jako pozůstatek zakódovaný z dětství. Tenhle cyklus prázdniny – neprázdniny. (Už zajímavé je to, že na prázdniny je zvláštní slovo. Na neprázdniny ne. I když prázdniny jsou kratší.

Tak ten kód vede k loučení s prázdninami i v důchodu.

Dojel jsem na Homoli. Nebyl tam nikdo, jak jsem správně předpokládal. Ve svých oblíbených bílých doktorských botách jsem opatrně přešel blátem do lesa. Ani Ň. Dva hořčáci a pochybná růžovka. I kdyby to nebyli hořčáci, tak bych je nevezal, byli plesniví. Růžovka zase červavá. Nevadilo. Podstatné bylo, že potůček zurčel. Tak, jako má na konci prázdnin zurčet. Mraky samozřejmě někam zmizely, takže kousek stínu, kousek slunce. Paráda. A ticho. Kromě zurčení.

Tak jo. Zpátky jsem do toho bláta šlápnul. Ale ten výhled, směrem ke Lhoťáku ...

Na Veselce jsem si dal Svijany, vynesl na dvůr, sednul si na betonek a opřel o zeď. Odtud je výhled na věž Panny Marie de Salle. Nikdo tu nebyl. Jen větrák hučel, to tu vždycky hučívá.

Když napíšu, že jsem se radoval, jak ten cyklus krásně trvá, bude to klišé. Ale když vědomí řádu ... tak nějak člověka uklidňuje.

O dobrých věcech se píše málo

Vypráví se novinářský vtíp: Pokryvač pokryl střechu. To není zpráva. Ale – pokryvač pokryl střechu a spadnul, to už je lepší. Však nejlepší je – Pokryvač pokryl střechu a spadnul, byl to sociální demokrat. To už je sólokapr.

Proč? Je tam malér. Malér toho druhého, nás se to netýká. A je tam politika.

Média, která nepřináší špatné zprávy, mají malou šanci. Při tom na člověka působí přímo blahodárné příznivé informace. Pozitivní sdělení. Příklady. Na festivalu JMP je jich mnoho.

Uvidíte tam třeba studentky, které připravily krásné hádanky a úkoly a pak pět dní zdarma v Hádenkářském království slouží. Protože se těší z toho, jak tam babička s vnučkem skládá, řeší, hádá a jsou spolu. Nebo jak úplně malá holčička sedí mamince na klíně a kladívečkem přitlouká kolečka k dřevěnému autíčku. Protože to je první autíčko, které si to dítě v životě samo udělalo. Taky tam uvidíte spoustu pouličních divadel, kde na malé ploše s minimem rekvizit třeba hrají Erbenovy balady a malí i velcí si tu s pusou otevřenou objevují klasiky. A že zjišťují, že je i něco jiného, než opsaná povinná četba. Uvidíte tu i nevidomé, jak si „čtou“ v právě vydaném plastickém turistickém průvodci a neslyšící, s jakou zodpovědností se připravují na své vystoupení, na kterém se netleská, jen se třese rukama nad hlavou.

A když budete mít trpělivost, přijďte se podívat na ženské, hodně přes šedesát, jak na závěr uklízejí v zámku učebnu, kde byl provizorní sklad pro všechny tvůrčí dílny. Pak přenosí po schodech zpátky nábytek, aby v pondělí mohl přijít úředník z radnice v kravatě a všechno si přepočítat.

Inu, krásných pozitivních příkladů je všude, nejen v Jičíně. Je ale potřeba, aby se o nich psalo, tedy i vědělo.